

CALEA MĂNTUIIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Creștinul de azi, între credință autentică și superstiție

Este evident că informația, sub orice formă, este în continuă creștere, influențând dezvoltarea și modul de gândire al societății mileniului III. Prin urmare, cu toții ar trebui să beneficiem de avantajele pe care aceasta le aduce, dar, în aceeași măsură, să ne permită și dezvoltarea unui spirit critic, pentru a asimila doar ceea ce este de folos creșterii noastre culturale și spirituale. Discernământul este, în acest context, propria noastră autocenzură, care ne ferește de ceea ce este redundant, nociv sau imoral.

Așadar, cunoașterea este de dorit, ea nefiind în contradicție cu învățăturile Bisericii. Crearea unor discipline noi, în cadrul unor cursuri interdisciplinare opționale, în cadrul facultăților de teologie din țară, de tipul știință-religie, arată că Biserica îi pregătește pe actualii și viitorii păstori de suflete, pentru a face față provocărilor lumii contemporane, după modelul moștenit de la Părinții Bisericii care au căutat să fie actuali și articulați paradigmei culturale și sociale în care au activat.

De fapt, credem că nicio comunitate ortodoxă nu își dorește să promoveze ignoranța, prostia sau fundamentalismul. Este de dorit, ca păstor înzestrat cu responsabilitatea propovăduirii Evangheliei la toată făptura (Marcu 16,15), să ai, alături de tine, credincioși bine pregătiți, care să nu intre în panică atunci când știința propune noi teorii cu privire la cosmogeneză, antropologie, sociologie, psihologie, bioetică ș.a. întrucât, în repetate rânduri, s-a demonstrat că știința și religia nu sunt antagonice, ci doar două demersuri care pleacă de la premise diferite, ambele aflate în căutarea adevărului, cu propriile metode. Nu credem că cineva ar cădea în păcatul ereziei dacă s-ar folosi de terminologia și sensul ultimelor descoperiri științifice, căutând să le armonizeze, fără a le contopi sau confunda, cu demersul teologic. Evident, vorbim aici despre persoanele care au o pregătire minimă în acest sens.

La originea acestor reflecții stă rea-

lizarea cu ceva timp în urmă a unui studiu sociologic. S-a constatat că, pe lângă existența credincioșilor autentici, dornici să fie într-un continuu progres și care se dedică slujirii lui Dumnezeu și a aproapelui, mai există, din nefericire, și o categorie destul de numeroasă, numită subcultură sacral-magică. Acest segment privește religia ca pe un mijloc, și nu mod de viață, prin care poate atinge anumite țeluri, în mare parte lumești, printr-o relație „comercială” cu Dumnezeu și ceilalți membri ai comunității. Prin tot ceea ce fac, din inerție sau din teamă de judecata viitoare, demonstrează că accentul nu cade pe devenirea personală, pe verbul a fi, ci pe achiziționarea de bunuri, între care includ și mântuirea, pe care o privesc drept un obiect sau un premiu pentru virtuțile personale. Mai grav încă, pentru unii lumea este guvernată nu de un Dumnezeu iubitor și iertător, ci de farmece, magie sau vrăjitorie, unde Binele este în continuă luptă cu Răul, ultimul văzut ca principiu egal cu divinitatea, într-o manieră gnostică, după modelul filmelor hollywoodiene. Superstiția și nu credința este cea care le guvernează viața. Chiar și ritualurile bisericii alunecă în plan secund, acestea nefiind decât mijloace văzute în lupta cu „făcăturile” dușmanilor.

De pildă, înmormântarea. Puțini sunt interesați de rolul de mijlocitor al Bisericii, precum și aspectele sfințitoare, dar și didactice ale rugăciunilor rostite de preot. Mult mai importante pentru această categorie, sunt „regulile” absurde menite să oprească întoarcerea din morți a celui adormit. Bănuțul pus în mâna decedatului, așezarea obiectelor preferate în sicriu, numărul exact de pachete ce trebuie împărțite, plimbarea mortului etc, toate acestea, acum, în secolul XXI, apar oamenilor educați ca fiind venite din perioada medievală, trezind suspiciunea sau ilaritatea. Și pe bună dreptate! O parte din vină pentru aceste practici o poartă cei care au abilitatea și responsabilitatea

Continuare în pagina 3

Pr. Adrian MURG

PREDICA

Hristos, apa vietii!

Duminica a V-a după Paști a Samaritencei

„În vremea aceea, a venit Iisus în orașul Samariei, ce se numea Sihar, aproape de câmpul pe care Iacob l-a dat lui Iosif, fiul său. Și era acolo puțul lui Iacob. Iar Iisus, ostenit de călătorie, ședea lângă puț; și era cam pe la al șaselea ceas. Atunci a venit o femeie samarineancă să scoată apă. Iisus i-a zis: dă-Mi să beau; căci ucenicii Lui se duseseră în oraș ca să cumpere hrană. Femeia samarineancă l-a răspuns: Tu, Care ești iudeu, cum ceri să bei apă de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au nici un amestec cu samarinienii! Iisus i-a răspuns și i-a zis: dacă cunoșteai harul lui Dumnezeu și Cine este Cel Care ți-a zis: dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă vie. L-a întrebat femeia: Doamne, nici nu ai cu ce să scoți și puțul este adânc; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva Tu ești mai mare decât Iacob, părintele nostru, care ne-a dat puțul acesta și a băut dintr-însul el însuși, și fiii lui, și turmele lui? Iisus i-a răspuns și a zis: oricine bea din apa aceasta va înseta din nou, dar cel ce va bea din apa pe care Eu o voi da lui nu va mai înseta în veci, căci apa pe care Eu o voi da lui se va face în el izvor de apă curgătoare, pentru viața veșnică. Atunci femeia a grăit către Dânsul: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot. Iisus i-a poruncit: mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici. Dar femeia, răspunzând, l-a zis: n-am bărbat. Iisus i-a răspuns: bine ai zis că n-ai bărbat, căci cinci bărbați ai avut și cel pe care-l ai acum nu-ți este bărbat; aceasta adevărat ai spus. Doamne, a zis femeia către Dânsul: văd că Tu ești proroc. Părinții noștri s-au închinat pe muntele acesta; iar voi ziceți că în Ierusalim este locul convenit pentru închinare. Dar Iisus i-a zis: femeie, crede-Mă că vine vremea când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați la ce nu știți; noi ne închinăm la ce știm, căci mântuirea este de la iudei. Dar vine vremea și acum a venit, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, căci Tatăl astfel voiește să fie cei ce se închină Lui. Duh este Dumnezeu; și cei ce se închină Lui trebuie să se închine în duh și în adevăr. A zis femeia către Dânsul: știm că va veni Mesia, Cărui I se zice Hristos; când va veni, Acela ne va spune nouă toate. Iisus i-a răspuns: Eu sunt, Cel Care vorbesc cu tine. Dar atunci au venit ucenicii Lui și se mirau că vorbea cu o femeie; însă nimeni nu l-a zis: ce o întrebi sau despre ce vorbești cu dânsa? Atunci femeia și-a lăsat găleata, s-a dus în oraș și a zis oamenilor: veniți de vedeți un Om Care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva Aceasta este Hristos? Deci au ieșit din oraș și veneau către Dânsul. În timpul acesta, ucenicii Lui îl rugau, zicând: Învățătorule, mănâncă. Dar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care nu o știți. Deci ucenicii se întrebau între ei: nu cumva l-a adus cineva să mănânce? Iisus însă le-a zis: mâncarea Mea este să fac voia Celui Care M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui. Oare nu ziceți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul? Iată, zic vouă: ridicăți ochii voștri și vedeți holdele că sunt albe, gata pentru seceriș. Iar cel care seceră primește plată și adună rod în viața de veci, ca împreună să se bucure și cel ce seamănă și cel ce seceră; căci aici se adevărește zicerea că: altul este cel ce seamănă, și altul cel ce seceră. Eu v-am trimis să secerăți ceea ce voi n-ați muncit; alții au muncit și voi ați intrat în munca lor. Iar din orașul acela mulți dintre samarinieni au crezut într-Însul, pentru cuvântul femeii care mărturisea: mi-a spus mie toate câte am făcut. Deci după ce au venit la Dânsul, samarinienii l-au rugat să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile și mult mai mulți au crezut, pentru cuvântul Lui, iar femeii îi ziceau: credem nu numai pentru vorbele tale, ci fiindcă noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii”. (Evanghelia după Ioan cap. 5, 4-42)

Binecuvântați frați și surori întru Domnul,

Hristos a Înviat!

Bucuria sărbătorii Paștilor se răsfânge încă în Biserică și în viața noastră atât prin cântările liturgice rânduite de cartea Penticostarului, cât și prin salutul îndătinat, prin care mărturisim adevărul Învierii lui Hristos. Prin acest dumnezeiesc eveniment s-a transformat perspectiva temporalității noastre aici, a staturii noastre, a chemării noastre, căci, am fost învățați că *Paștile cele sfințite ne-au ridicat de pe pământ la cer și ne-au deschis ușile raiului*. Astfel, viața noastră nu se încheie cu moartea, ci prin Hristos suntem împărtașiți de Învierea Lui.

Lecturile biblice din cele trei duminici după Paști: a slăbănogului vindecat de la Vitezda (duminica a patra), a Samaritencei (a cincea), cât și cea a orbului (a șasea), pericope care istorisesc momente petrecute ale perioadei de dinaintea Învierii Domnului, ar părea, la o privire superficială, că nu ar fi cele mai adecvate. Ne-am fi așteptat ca Sfinții Părinți, care au gândit lecționarul evanghelic anual, să propună alte texte, legate de momentul pascal, căci aveau de unde alege.

Logica selecției acestor istorisiri evanghelice, așa cum vom vedea în cele ce urmează, urmează o cale specială,

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

Din sumar

► Pilde și învățături duhovnicești în Duminica Samaritencei
pagina 3

► Știri
pagina 4

Hristos, apa vieții!

Urmare din pagina 1

căci ele sunt legate, prin tema comună a apei de modul în care fiecare creștin conștientizează și asumă în viața sa lucrarea sfințitoare și transformatoare a Tainei Botezului.

Urmărind cu atenție acest context liturgic, prin cele trei duminici amintite, vom putea descoperi sau identifica diferite aspecte ale harului Botezului.

Vindecarea slăbănogului de la Vitezda, istorisită duminica precedentă, ne ajută să înțelegem că prin Taina Botezului, Hristos Domnul ne-a vindecat de slăbănogea duhovnicească. Astfel, prin harul Botezului suntem ajutați să ne trezim, să ieșim din amorțeala prin care păcatul adoarme, lenevește și închide orizontul nostru limitat de căderea adamică.

Prin praznicul Învierii ni se deschide perspectiva prin care înțelegem că Botezul nu este doar o tradiție, ceva ce s-a săvârșit atunci când eram copii și despre care nu prea mai știm nimic, decât prin rememorarea evocată fie de cei prezenți acolo, atunci, fie de imaginile înregistrate pe camera de filmat. Dacă este numai atât atunci Botezul este doar o scaldare în apă, săvârșită ritualic, spectaculos și atât. Însă, prin acest Act, în care, după scoaterea copilului din apa sfințită, este însemnat cu Sfântul și Marele Mir la toate părțile (funcțiile) mai importante ale corpului, se întipărește în sufletul și în trupul lui puterea Harului Sfântului Duh. De aceea creștinul nu mai este omul pasivității, ale leneviei, al

amorțelii, ci el este omul acțiunii, al luptei duhovnicești. Pentru a înțea această în viața sa, cel (nou) botezat are nevoie de părinți și de nași pentru al îndruma în calea virtuții creștinești, prin păzirea poruncilor, prin rostirea rugăciunilor zilnice, prin practica prostirii și prin toată educația creștină.

În duminica orbului, cea care urmează, ni se va aminti că, prin aceeași Taină a Afundării, Hristos Domnul, Cel Înviat, caută a ne deschide ochii duhovnicești. În literatura religioasă păcatul e identificat adesea cu o orbire, încât, cel care trăiește în păcat este descris metaforic ca cel ce umblă în întuneric, iar un astfel de om nu știe unde merge.

Cântările Învierii le invită pe femeile mironosițe, dar și pe noi, să ieșim la vedere. Să vizualizăm, prin icoană, noua realitate a Învierii și să ne bucurăm văzând pe Domnul Înviat. Însăși Liturgia reiterează această bucurie, când, după primirea Sfintei Cuminecături, tot poporul cântă: *Am văzul lumina cea adevărată, am primit darul cel Ceresc, am primit lumina cea adevărată....*

Evanghelia Duminicii de astăzi ne îndrumă spre a descoperi că energiile divine pe care le primim în inimă în momentul Botezului sunt ca o apă vie, un izvor de apă curgătoare spre viața veșnică.

Prilejuloferitdefemeiasamarineancă, care mersese să scoată apă de la fântâna lui Iacov, Îi dă posibilitatea Mântu-

itorului Hristos să-i vorbească și să ne vorbească despre apa cea vie a harului Său care ne va face să nu mai însetăm niciodată, nici să mai mergem în alte părți să o căutăm.

Într-o frumoasă tâlcuire, Fericitul Augustin ne învață despre această satornicie în Biserică, folosind o comparație sugestivă: *Apa, ieșind dintr-un izvor, este numită în mod comun apă vie. Apa colectată de la ploaie în piscine sau cisterne nu mai este numită apă vie. Se poate să fi izvorât la început dintr-un izvor; totuși, dacă se colectează în anumite locuri și este lăsată să stea fără nici o legătură cu izvorul ei, separată, așa cum e, de canalul izvorului, nu se mai numește apă vie. Apa este numită vie când este luată atunci când curge.* (Tratat despre Evanghelia lui Ioan).

Aceasta înseamnă că învățătura Sa, lucrarea Sa sfințitoare prin Tainele Bisericii ne sunt de ajuns pentru lucrarea de mântuire a vieții noastre. Această realitate ne este confirmată prin dialogul de la fântână, din care înțelegem că numai apa cea vie sau harul vindecă de păcate și schimbă viața păcătoasă a omului, transformând dorințele de fericire trecătoare, imediate, momentane și fragmentare, în dorințe de iubire satornică și de fericire veșnică.

Într-o altă tâlcuire, Sfântul Chiril al Alexandriei spune că: *Iisus a numit darul Duhului care adapă apă vie, căci firea umană este uscată până la rădăcinile ei, pârjolită și stearpă de*

toate virtuțile, în urma crimelor diavolului. Dar acum, firea umană se întoarce înapoi la frumusețea ei dintâi și, bând din ceea ce este de viață făcător, este făcută frumoasă cu o varietate de lucruri bune și, îmbobocind în viața cea virtuoasă, trimite strigăte sănătoase de iubire către Dumnezeu. (Comentariu la Evanghelia lui Ioan).

Așadar, într-un nou fel de minune, prin apa cea vie, femeia cea desfrănată, care trăia acum în adulter cu cel de-al șaselea bărbat, s-a întors curată, nu de la izvorul lui Iacov, ci de la cel al lui Hristos, după ce-și va fi mărturisit păcatele.

Prin aceste nuanțe descrise mai sus, ni se revelează contextul liturgic avut în vedere de Părinți atunci când au ales aceste lecturi post-pascale, căci, așa cum ne transmite Tradiția istorică, în această zi (și perioadă) a Paștilor se oficia Taina Botezului, săvârșită în fața întregii comunități, după răstimpul pregătitor al Postului Mare.

Astfel, Praznicul Învierii Domnului, cât și toată perioada de după, ne cheamă să ne gândim, să ne amintim, actualizând, propriul nostru botez. Din această perspectivă, sărbătoarea pascală trebuie să reprezinte un memorial care ne amintește că am murit împreună cu Hristos și că în toată viața noastră de după botez, până la mormânt, nu căutăm altceva decât să întipărim, să intrupăm învierea noastră cu El și prin El, de aici spre veșnicia Împărăției Sfintei Treimi. Căreia se cuvine slava în veci. Amin.

Singurătatea, între naufragiul personal și drum al virtuților

Este oare singurătatea o afecțiune, o anomalie a comportamentului uman? Părerile se arată împărțite: Seneca, bunăoară, socotea că „singurătatea este pentru spirit ceea ce hrana este pentru corp”, pe când un gânditor contemporan afirma că singurătatea este cea mai cruntă sărăcie. Sfântul Nicolae Velimirovici spune că „nu trebuie să ne temem atunci când suntem lipsiți de oameni, căci nu suntem singuri. Singur este cel care nu știe de Dumnezeu, chiar de i-ar fi toți oamenii prieteni. Unul ca acesta și într-o tovărășie cât se poate de numeroasă va spune, cum spun și acum unii: „Mă plictisesc! Nu știu ce să mai fac. Toate mă plictisesc cumplit”. Acestea sunt suflete goale de Dumnezeu, cenușă fără foc”.

Toate opiniile anterioare ne fac să ne întrebăm stăruitor: de ce singurătate? Care este rolul ei în viața noastră? Omul a fost creat de Cel Atotputernic spre a fi o ființă socială, ferită de izolare, căci Sfânta Scriptură glăsuiește: „Și a zis Dumnezeu: Nu este bine să fie omul singur pe pământ, să-i facem ajutor pe potrivă lui” (Facere 2,18). Nu vi se pare interesant că, încă din primele momente ale existenței omului, Creatorul său S-a și gândit la efectele singurătății asupra lui, protejându-l de ea?

Deși trăim astăzi într-o societate în care oamenii par să se afle în comuniune cu semenii lor prin intermediul a diferite mijloace și metode, totuși tot

mai mulți dintre noi se plâng de singurătate. De ce? Pentru că nu multitudinea prietenilor virtuali ne vindecă de această boală a lumii contemporane, nu numărul, uneori impresionant, de contacte telefonice aglomerate în agendele smartphon-urilor noastre ne scapă de ea. Importantă rămâne calitatea prietenilor și a interacțiunilor inițiate cu ei. Dintr-o asemenea perspectivă, înțelegem că singurătatea nu se referă doar la izolarea fizică de alți oameni. Unii se simt singuri, deși au alături familia, colegii, vecinii. Alții trăiesc în aglomerări urbane de milioane de inși, dar resimt acut fiorul însingurării. Există însă o treia categorie de oameni, care-și asumă singurătatea, o îmbrățișează, ca prin ea să ajungă mai repede în comuniune cu Dumnezeu. Ce paradox! Unii își doresc să trăiască în singurătate, alții suferă cumplit din cauza ei. Psihologii au delimitat clar cele două

ipostaze ale controversatului fenomen: despre singurătate vorbim atunci când tu te simți nefericit pentru că ești singur, iar despre solitudine, atunci când iubești starea de a fi singur.

Îngrijorătoare mi se pare suferința celor ce trăiesc înconjurați de o mare de semeni, dar au impresia că nu aparțin cuiva, că nu-i iubește nimeni, că viața ori problemele lor nu-i interesează pe ceilalți, simțindu-se excluși social. Uneori, poate că și noi am trăit astfel de simțăminte contradictorii. Unele cercetări au ajuns la concluzia că starea de singurătate are urmări nu doar asupra sufletului uman, ci și asupra trupului: studiile au arătat că ariile cerebrale responsabile cu excluderea socială sunt tocmai cele care procesează durerea. Așa cred că s-ar putea explica unele expresii din popor, atât de des auzite: „mi-a frânt inima” sau „mă doare sufletul”.

Aminteam și de o singurătate asumată. Avem în calendarul nostru nenumărați sfinți, „prieteni” ai singurătății. Pustnicii, căci la ei mă refer, iubeau singurătatea, dar nu din pricina egoismului sau a incapacității de a socializa, ci fiindcă respectiva stare îi ajuta să intre mai ușor în comuniune cu Dumnezeu, făcându-se utili societății prin rugăciunile neconținute înălțate către cer. Dar și ei, din când în când, cercetau chinoviile, simțind nevoia comuniunii. Paradigmatică în acest sens ne apare viața Sfântului Antonie cel Mare, însă de-a dreptul impresionantă este cea a Sfântului Onufrie Egipteanul, pomenit la 12 iunie: a pustnicit 60 de ani fără a vedea fața vreunui om, dar permanent se ruga pentru necazurile și ispitele semenilor din lume.

Carevasăzică, omul în singurătate îl descoperă mai lesne pe Dumnezeu, dacă se roagă. De aceea Părintele Cleopa de la Sihăstria zicea adesea: „este cu neputință ca omul să lucreze la desăvârșirea lui dacă nu iubește însingurarea”. Așa înțelegem spusele marelui teolog român, părintele Dumitru Stăniloae: „O viață individuală este oarbă și atee. Am pierdut umanitatea pentru ca am devenit solitari”. Singurătatea fără Dumnezeu este cu adevărat un naufragiu personal, dar una petrecută cu și în Hristos ne împrietenește cu Dumnezeu.

(sursa: doxologia.ro)

Pilde și învățături duhovnicești în Duminica Samarinenței

Convorbirea samarinencei cu Domnul Iisus Hristos, prezentată de Sfântul Evanghelist Ioan (cap. 4, 5-42), este revelatoare și ziditoare de suflet. Este întâlnirea omului cu Dumnezeu-Omul în persoana Mântuitorului și se distinge printr-un bogat conținut religios-moral și misionar.

Mântuitorul vine într-o cetate a Samariei, numită Sihar, arătându-ne în chip tainic trecerea propovăduirii Evangheliei și cuvântului dumnezeiesc din Ierusalim la alvele neamului (Sfântul Chiril al Alexandriei). Aici se oprește, ostent de călătorie și căldură, la fântâna lui Iacov. Era pe la ceasul al șaselea al zilei, la amiază, când soarele își trimitea razele sale arzătoare de pe bolta cerului. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă rece din fântână, iar Mântuitorul i-a cerut să-I dea să bea, căci ucenicii Lui pleaseră în cetate.

Femeia, auzind cuvintele Domnului, cu sfială I se adresează: „Cum Tu, iudeu fiind, ceri să bei apă de la mine, care sunt femeie samarineancă?” (Ioan IV, 9). După înfățișarea și graiul Său, își dă seama că nu este din neamul ei. Iar iudeii nu aveau nici un amestec cu samarineni, „ca unii ce voiau să facă mai mult decât cerea Legea” și pe cei de alt neam îi socoteau necurați și nu gustau nici din apa, nici din mâncarea trecută prin mâna lor.

Domnul îi răspunde: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă vie” (v. 10). Prin acestea, Domnul îi ridică samarinencei gândirea despre El, văzând că ea nu știe cine i-a cerut să bea, nici ce era apa vie, stimulându-i și dorința de a afla mai repede adevărul. Căci apa aceasta vie este „darul de viață făcător al Duhului, prin care umanul... revine la frumusețea de la început a firii” (Sfântul Chiril). Dar apa aceasta vie nu se dă fără dorirea ei de către om, nu se dă cu sila.

Samarineanca îi răspunde nelămurită: „Doamne, nici găleată nu ai și fântâna este adâncă... Nu cumva ești Tu mai mare ca părintele nostru Iacov, care ne-a dat fântâna aceasta?” (vv. 11-12). Sinceră și respectuoasă, ea Îl numește Domn. Bucurându-se de cuvintele Lui dumnezeiești, Îl compară cu Patriarhul Iacov, pe care și samarineni îl socoteau ca părinte al lor.

Izvorul Apei celei vii

Domnul vrea să o ridice pe un plan mai înalt de înțelegere. Deschisă fiind la minte și la suflet, ea îi cere acea apă, pentru ca să nu mai înseteze, deși El îi vorbea despre o „apă spirituală”, pe care o primește sufletul, nu trupul. Și îi arată însușirile apei spirituale, zicând: „Cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va înseta în veac” (vv. 13-14). Va avea acel izvor, ce susține viața veșnică. Apa aceasta este harul Sfântului Duh, de care făcându-se cineva părtaș, va avea în sine însuși izvorul învățăturilor dumnezeiești (Sfântul Chiril). Un astfel de om va putea să mângâie și pe alții, care însetează după cuvântul dumnezeiesc, întocmai cum au făcut mai întâi proorocii, iar apoi apostolii. Căci „râuri de apă vie vor curge din pântecul celui care crede în Mine” (Ioan VII, 38).

Femeia samarineancă, dornică să Îl asculte pe Domnul, „soarbe” cuvintele învățăturii Sale. Este răbdătoare, în pofida căldurii zilei și ascultă cu stăruință, până ce află ceea ce caută. Și zice: „Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez” (v. 15). Înțelege că era ceva care îi depășea simțurile. Când spunea acele cuvinte, „deja ea Îl prefera pe Iisus în locul lui Iacov”.

Domnul ridică sufletul ei la un alt nivel de înțelegere. Nu o mustră pentru viața ei, ci doar îi zice: „Du-te și cheamă pe bărbatul tău și vino aici”. Iar ea îi răspunde: „N-am bărbat”. Domnul continuă: „Bine ai spus. Căci ai avut cinci”. Și ea spune: „Doamne, văd că ești proroc” (vv. 16-19).

Rugăciunea cea adevărată

De acum, nu Îi mai cere apa cea vie, fiindcă gustase deja din apa cea vie a învățăturii Mântuitorului, ci zice: „Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este

locul unde trebuie să ne închinăm” (v. 20). Ea, care trăise în păcate, se arată acum dornică să cunoască cele mântuitoare. Iar Domnul îi răspunde: „Femeie, crede-Mă că vine ceasul când... adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și adevăr” (vv. 20-23). Îndemnul „crede-Mă” ne arată că pretutindeni credința ne este necesară, fiindcă este „izvorul tuturor bunurilor”, lucrând mântuirea și fără ea „nu putem înțelege dogmele, nici marile adevăruri ale religiei noastre” (Sfântul Ioan Hrisostom). Fără credință, suntem ca oamenii care încearcă să treacă marea fără corabie, dar după un timp, valurile îi înghit.

Hristos îi descoperă samarinencei un adevăr pe care nu îl descoperise altora: acela că va fi o schimbare nu numai a locului de închinare, ci și a felului de a se închina. „Omul duhovnicesc va fi călăuzit la viețuirea bineplăcută Tatălui, prin învățătura evanghelică, înaintând spre o mai mare intimitate cu Dumnezeu” (Sfântul Chiril). Cât despre cuvintele „adevărații închinători”, ele nu se referă nici la iudei, nici la samarineni, ci se referă la Sfânta Biserică, în care lui Dumnezeu I se aduce închinarea adevărată. Adorarea pe care trebuie să o oferim lui Dumnezeu Cel netrupesc este „prin suflet și prin duhul curat”.

„Eu sunt Cel ce vorbesc cu tine”

În continuare, samarineanca zice: „Știu că vine Mesia, zis Hristos. Când va veni, Acela ne va vesti nouă toate” (v. 25). Ea mărturisește că știe despre Mesia. Aceste cuvinte ale ei, rostite spontan și în cel mai potrivit moment, Îl determină pe Domnul să îi răspundă: „Eu sunt Cel ce vorbesc cu tine” (v. 26). Hristos nu se descoperă pe Sine sufletelor nepregătite, ci se arată celor care sunt dispuși să învețe și care „năzuiesc spre cunoștința celor mai desăvârșite”.

Așa este și femeia samarineancă. Ea „a venit în mod convenit la credință și, urcând ca pe niște trepte, sare de la întrebări mai mici la o înțelegere mai înaltă”. De aceea, Mântuitorul îi vorbește deschis că El este Adevărul, fiindcă ea „era foarte pregătită pentru credință, avea sentimentul că deja Îl are în față pe Cel așteptat și de aceea era plină de nădejde” (Sfântul Grigorie Palama).

Convorbirea samarinencei cu Domnul se încheie, dar cuvintele Lui stăruie în urechile ei. Purtând într-însa „scânteia credinței”, își ia găleata și se duce în cetate să spună oamenilor cele ce văzuse și auzise, zicându-le: „Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?” (vv. 28-29). Iar scânteia aceea se aprinde „într-o mare flacără” (Sfântul Chiril).

Misionară a Evangheliei lui Hristos

Femeia care odinioară fusese stăpânită de plăceri „se arată mai înaltă și mai tare decât grijile pentru trup și... disprețuind setea, se întoarce, prin credință, spre o altă deprindere”. Ea nu se aseamănă slugii celei leneșe, care îngroapă talantul primit, ci face cunoscut și altora binele dăruit ei. Cea care la început nu înțelege nimic devine acum „introducătoare în taine” (Sfântul Chiril). Le face tuturor „mai netedă calea spre credință”, zicând: „Veniți și vedeți!” Este plină de râvnă și de înțelepciune, iar sufletul ei este cuprins de focul divin și nimic nu-l mai stinge. „Deci au ieșit din cetate și veneau către El.” (v. 30). Aleargă în grabă pe drum spre Iisus. Samarineanca devine misionara Evangheliei lui Hristos, pe care ea o auzise din gura Lui și care îi potolise setea sufletului. Căci Domnul spunea: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea” (Ioan VII, 37). Acest moment este o Cincizecime mai înainte de Cincizecimele apostolilor. De aceea, Duminica Samarinenței este rânduită la jumătatea intervalului dintre Înviere și Rusalii. „Mulți dintre samarineni au crezut în El.” Îl rugau stăruitor să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile. „Și cu mult mai mulți au crezut pentru cuvântul Lui” (vv. 39-41).

Sfânta Scriptură nu spune numele samarinencei, dar Tradiția l-a reținut ca fiind Fotini, adică „Lumină”. Căci prin convorbirea ei cu Hristos, a fost luminată cu lumina cunoștinței adevărului și a devenit ea însăși ca o lumină, care i-a luminat pe toți.

(sursa: ziarullumina.ro)

Foamea de Dumnezeu

Eu cred că este momentul să ne dumirim și să folosim darul lui Dumnezeu care este harul Lui, energia Sa necreată, prin care nu doar ne putem însănătoși și învăța să iubim și să avem relații bune, ci și să ne îndumnezeim. Că acesta este scopul vieții noastre, nu? Să ne centrăm pe acest scop, să ne mutăm comoara Acolo și inima noastră se va însănătoși. Să nu ne speriem; nu vom putea trăi ca marii noștri sfinți, dar vom putea trăi în duhul lor.

Sunt uluită cu câtă lipsă de simțire stăm noi, ortodocșii, mai ales cei „practicantii”, cu fundulețul pe infinita bunătate a lui Dumnezeu! Sunt uluită cum vine Domnul, în fiecare Sfântă Liturghie, în fața noastră și ne cheamă să ne apropiem, cu frică și cutremur, e adevărat, de Leacul nemuririi, și cum sute, chiar mii de credincioși rămân cu nepăsare la locul pe care îl

cred al lor... Și pleacă și Domnul, Se întoarce în Sfântul Altar și Se lasă „consumat” de părintele slujitor care va merge acasă plin, iar ei goi... Și fiecare se miră că nu se schimbă nimic...

Ce e de făcut? Din nou: să luăm aminte la noi înșine. Să ne descoperim acea foame lăuntrică ce ne chinuie pe fiecare. E foamea de Dumnezeu, de Viață. Dându-i atenție în mod conștient, această foame crește în noi până la prăbușirea „pereților despărțitori” dintre noi și Sfântul Potir. Important este ca dorința noastră să fie vie, a noastră, a fiecăruia: și a părintelui slujitor, și a credinciosului coliturghisitor. Nu avem această dorință? Ni se pare! O avem, dar e bolnavă, e frântă în dorințe de sănătate, avere, putere, plăcere etc.

(Monahia Siluana Vlad, *Doamne, unde-i rana?*, Editura Doxologia, Iași, 2017, pp. 113-114)

Creștinul de azi, între credință autentică și superstiție

Urmare din pagina 1

de a fi învățători și îndrumători de credință, care tolerează sau chiar încurajează astfel de obiceiuri.

Probabil că, uneori, este mai comod să nu te pui cu ignoranța și cu superstițiile. Un credincios autentic, căutător al adevărului, nu se va mulțumi cu aceste practici pseudo-religioase care se apropie periculos de mentalitatea negustorească

a magiei. El va cere răspunsuri consecvente cu fundamentele doctrinare ale credinței ortodoxe, care propovăduiește un Dumnezeu al rațiunii, al ordinii, al dragostei și al harului. „In superstitione inest timor” (În superstiție se află teamă), spuneau strămoșii romani, dar credința curată sădește în om lumina lui Hristos, care biruiește întunericul minciunii și al necunoștinței.

ȘTIRI

Slujire Arhierescă și comemorare în Parohia Șicula

În duminica a IV-a după Paști (Vindecarea slăbănogului de la Vitezda), Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a efectuat o vizită canonică în Parohia Șicula, Protopopiatul Ineu. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserică cu hramul „Intrarea în Biserica a Maicii Domnului”, înconjurat de un sobor de preoți, în prezența oficialităților locale și a unui număr mare de credincioși. Din sobor au făcut parte: Pr. Adrian Zaha, Protopopul Ineului, Pr. Paroh Mircea Oală și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Casa milei”, privind, adică, pe cea a milostivirii cerești, cum am înțelege numirea de „Vitezda”, adică un chip al Bisericii prin care iubirea lui Dumnezeu se revarsă peste întreaga făptură, spre binecuvântarea vieții materiale și spirituale a credincioșilor, cu sănătate și puterea de a împlini toate cele trebuitoare mântuirii. Citirile scripturistice ale zilei (Fp. Ap. 9; Ioan 5) dau mărturie despre toate sfintele taine ale Bisericii încă de la începutul istoriei creștine și prin care lucrează harul dumnezeiesc în lume, cu care trebuie să conlucreze credincioșii biruind slăbiciunile și căderile, păcatul și răul, prin virtuțile spre dobândirea cărora sunt toți sfătuiți să se străduiască, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit slujba Parastasului pentru vrednicul de pomenire preotul ic.stavr. Gheorghe Belei, la împlinirea a 10 ani de la trecerea sa la cele veșnice. Părintele Gheorghe Belei a slujit în Parohia Șicula vreme de 42 de ani, fiind un ilustru continuator al preoților din familia Monția. Este de menționat că de-a lungul timpului, în Parohia Șicula, până în anul 1940 au slujit 8 preoți din familia Monția. Unul dintre aceștia, Justin Monția a fost deputat în Marea Adunare Națională, participând cu o delegație la Marea Unire din 1918 de la Alba Iulia. Fratele preotului Justin Monția a fost preotul Florian Monția, tatăl compozitorului Emil Monția, care s-a născut în Șicula, cântând în strana Bisericii și armonizând colinde și pricisne. La comemorarea preotului Gheorghe Belei a fost evidențiată deosebita activitate administrativă, misionară și pastorală a acestuia, care a ținut sus stindardul credinței ortodoxe, în vremuri grele, între anii 1948-1990. Alături de părintele Belei a fost pomenită și soția sa, preoteasa Sofia Belei. De asemenea, Chiriarhul a evidențiat felul prin care este cinstită memoria părintelui Gheorghe de către familia acestuia, într-un chip deosebit, prin sprijinul dat construirii și înfrumusețării Catedralei Arhiepiscopale, drept pentru care a acordat familiilor credincioșilor Cornel Belei și Eudor Biriș, hrisoave de mulțumire.

Parastasul a fost organizat de către urmașii acestora:

Nelu Belei și Doru Belei, împreună cu familiile lor.

La final, preotul paroh Ioan-Mircea Oală a prezentat câteva aspecte din viața preotului Gheorghe Belei și a preoților din familia Monția, după care a mulțumit Chiriarhului, preoților slujitori și tuturor credincioșilor pentru participare la acest eveniment de suflet din viața parohiei.

PS Părinte Emilian Crișanul a slujit în sobor de ierarhi în localitatea Huta, Jud. Cluj

În Duminica a patra după Paști, 29 aprilie 2018, credincioșii din satul Huta, județul Cluj, au îmbrăcat straie de sărbătoare cu prilejul întâlnirii fiilor satului. Cu binecuvântarea ierarhului locului, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, în frunte cu Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului. Din soborul de ierarhi au mai făcut parte Preasfințitul Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Părinte Gurie – fiu al satului, Episcopul Deveii și al Hunedoarei, și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Teodosie a rostit omilia Evangheliei despre vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda din Ierusalim, citită în cadrul Dumnezeieștii Liturghii.

Preasfințitul Părinte Episcop Gurie a vorbit despre biserică din sat, care adună de atâția ani în jurul ei credincioșii comunității, și despre importanța micii biserici din fiecare casă, formată din familie. De asemenea, Preasfinția Sa a mulțumit tuturor pentru prezența în satul Huta în această frumoasă zi de sărbătoare. La finalul slujbei, din partea comunei Chiuiștei, ca fiu al acestor meleaguri, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Deveii și al Hunedoarei, a primit titlul de „Cetățean de onoare”.

IPS Timotei a participat la ceremonia dedicată veteranilor de război

Ziua Veteranilor de Război se sărbătorește la nivel național și local încă din anul 2007, prin Hotărârea de Guvern nr. 1222, la data de 29 aprilie. Și-n acest an, vineri, 27 aprilie, arădenii i-au sărbătorit cum se cuvine pe veterani pentru dăruirea, curajul și credința lor.

Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a participat la manifestările dedicate acestui eveniment. Festivitățile au început la ora 14:00 la Monumentul Ostașului Român din Piața „Avram Iancu” din Municipiul Arad prin intonarea Imnului de

Stat, urmată de o slujbă religioasă de pomenire a celor ce și-au dat viața pentru țară și credință, oficiată de Înaltpreasfinția Sa, în prezența oficialităților. Cu acest prilej, Chiriarhul a rostit o alocuțiune, după care le-a urat veteranilor rămași în viață multă sănătate și lungime de zile.

Din partea veteranilor de război au urmat alte alocuțiuni și au fost depuse coroane la Monumentul Ostașului Român din Piața „Avram Iancu”, iar la final a avut loc defilarea Gărzii de Onoare.

Ceremonialul a continuat cu depuneri de coroane în memoria celor care nu mai sunt, celor care au murit dar din trupul lor crește țara, mândră, biruitoare și nemuritoare, pe temelia jertfei lor.

Alegerea noilor membri în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Aradului

În circumscripțiile electorale din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului au avut loc joi, 26 aprilie 2018, întâlnirile membrilor colegiilor electorale ale delegaților mireni din circumscripțiile electorale, precum și cele ale preoților, prin care s-au făcut cunoscut tuturor celor în drept, în conformitate cu Decizia Patriarhală nr. 9296 din 6 octombrie 2017 și cu Ordinul Circular Eparhial nr. 370-B din 2 martie 2018, prin care s-au dispus măsurile de alegere a membrilor Adunării Eparhiale, mireni și clerici, pe o perioadă de patru ani, respectiv între anii 2018-2022.

Alegerile în cele 10 circumscripții electorale: Arad; Chișineu-Criș; Pecica; Vinga; Ineu; Beliu; Lipova; Săvârșin; Sebiș; Gurahonț, s-au desfășurat potrivit prevederilor statute și regulamentului, fiind aleși câte trei membri, un cleric și doi mireni, în fiecare circumscripție.

Cei zece delegați chiriarhali care au prezidat aceste alegeri și au îndeplinit misiunea cu conștiinciozitate, fapt pentru care, în numele Chiriarhului le-au fost adresate mulțumiri. Împotriva alegerilor nu au fost anunțate sau depuse contestații.

Lista componentelor noii Adunări Eparhiale va fi făcută cunoscută la prima Adunare Eparhială a Arhiepiscopiei Aradului, ce va avea loc în una din săptămânile ce urmează, când se va constitui Adunarea Eparhială și se va depune jurământul de către membrii ei.

Adunarea eparhială este organismul deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei. Se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, cu o viață morală și religioasă demnă de un creștin, care au candidat cu binecuvântarea ierarhului locului.

Membrii Adunării eparhiale, clerici și mireni, se aleg pe termen de patru ani. Ei pot fi aleși pentru cel mult două mandate. Numărul membrilor aleși ai Adunării eparhiale este de 30. Adunarea eparhială se întrunește în ședință anuală de lucru, în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.